

Tuhkakeskiviikon messu

Tuhkakeskiviikon jumalanpalvelus voidaan viettää myös sanajumalanpalveluksena. Tällöin voidaan jättää tuhkakeskiviikon messun kohta 5 (Herra, armahda) pois. Ehtoollisosa jätetään pois ja Isä meidän -rukous luetaan yhteisen esirukouksen aamenen jälkeen.

Tuhkalla merkitsemisessä käytetään veteen sekoitettua hienoa tuhkaa.

HUOM! Tuhkaseosta tehdessäsi käytä tuhkaa ja öljyä, ei tuhkaa ja vettä kuten kaavassa sanotaan.

I Johdanto

1. Alkuvirsi

Lauletaan esimerkiksi virsi 54. Virren sijasta voidaan käyttää psalmia, kuorolaulua tai soitinmusiikkia.

Alkumusiikin aikana voivat palvelutehtävissä toimivat saapua kuoriin ristikulkueena. Tällöin seurakunta seisoo.

2. Alkusiunaus

Siunaus ja vuorotervehdys voidaan laulaa tai lausua.

Siunaus

L Isän ja + Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

Vuorotervehdys

L Herra olkoon teidän kanssanne.

S Niin myös sinun henkesi kanssa.

3. Johdantosanat

L Veljet ja sisaret Kristuksessa.

Kristityt ovat varhaisista ajoista asti viettäneet ristin ja ylösnousemuksen pääsiäistä. Tähän suureen juhlaan tuli tavaksi valmistautua katuen ja paastoten. Erityisesti paastonaika oli tarkoitettu niille, jotka valmistautuivat pääsiäisenä tapahtuvaan kasteeseen. Vähitellen siitä tuli itsetutkistelun aika kaikille uskoille.

Kutsun teitä nyt paaston matkalle kohti pääsiäisen iloa. Saamme viettää tänään alkavaa katumusaikaa elämäämme arvioiden, rukoillen, paastoten ja Jumalan pyhää sanaa kuunnellen ja mietiskellen.

4. Psalmi

Psalmi 57: 2–4, 11–12. Voidaan käyttää myös perinteisiä katumuspsalmeja 6, 32, 38, 51, 102, 130 tai 143.

Psalmi voidaan laulaa tai lukea. Mikäli alkuvirren (kohta 1) sijasta on laulettu psalmi, jätetään tämä kohta pois.

Psalmisävelmiä s. 381. Paastonajan psalmin kertosäe s. 397 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 774).

Psalmiin liitetään Pieni kunnia.

– psalmi

Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

5. Herra, armahda (Kyrie)

VAIHTOEHTO A

Kyrie-litania

Kyrie-litania voidaan laulaa tai lukea. Litaniasävelmät s. 405.

- E** Rukoilkaamme Vapahtajaa,
joka meidän tähtemme tuli köyhäksi,
että hän köyhyydessään näyttäisi meille rikkautemme.
[Rukoilkaamme Herraa.]
- S** Herra, armahda. [Kristus, armahda. Herra, armahda.]
- E** Rukoilkaamme Lunastajaa,
joka ristillä maksoi velkamme,
että hän ristissään näyttäisi meille sovituksemme.
[Rukoilkaamme Herraa.]
- S** Herra, armahda. [Kristus, armahda. Herra, armahda.]
- E** Rukoilkaamme Herraa,
joka nousi kuolleista,
että hän ylösnousemuksessaan näyttäisi meille elämämme.
[Rukoilkaamme Herraa.]
- S** Herra, armahda. [Kristus, armahda. Herra, armahda.]

VAIHTOEHTO B

Herra, armahda

- S** Herra, armahda meitä.

Kristus, armahda meitä.
Herra, armahda meitä.

6. Päivän rukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouskehotusta voi seurata lyhyt hiljainen rukous. Rukouksen sävelmät s. 417.

L Rukoilkaamme.

– rukous

S Aamen.

II Sana

7. Ensimmäinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastauksanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 419).

– lukukappale: Joel 2: 12–17

[**E** Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

8. Vastaus

Vastauksena voi olla psalmi, virsi, laulu, soitinmusiikkia tai hiljaista mietiskelyä. Voidaan käyttää myös paastonajan lyhyttä vastauslaulua (s. 436, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 795).

9. Toinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastauksanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 419).

– lukukappale: 2. Piet. 1: 1–11 tai 1. Piet. 4: 1–5

[**E** Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

10. Päivän virsi eli graduale (Graduale)

Jos toinen lukukappale (kohta 9) jätetään pois, lauletaan päivän virsi kohdassa 8.

*11. Evankeliumi

Evankeliumi ilmoitetaan sanomalla esimerkiksi: Nouskaamme kuulemaan pyhää evankeliumia.

Halleluja jätetään pois paastonaikana tuhkakeskiiviikosta lähtien. Tällöin hallelujalaulun sijasta voidaan käyttää psalmilauseetta (ks. Evankeliumikirja). Psalmilauseen sävelmiä s. 426.

Evankeliumi tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 420).

– evankeliumi: Matt. 6: 16–21 tai Luuk. 13: 22–30

[L/E Tämä on pyhä evankeliumi.

S Ylistys sinulle, Kristus.]

12. Saarna

*13. Uskontunnustus (Credo)

Uskontunnustus lausutaan yhteen ääneen.

Apostolinen uskontunnustus

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,
ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivasiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
ja Pyhään Henkeen,
pyhän, yhteisen seurakunnan,
pyhän yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

14. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia. Jos katumuksessa (kohta 15) käytetään vaihtoehtoa A, lauletaan tässä virsi 359: (1–2) 6.

15. Katumus

VAIHTOEHTO A

Tuhkalla merkitseminen

Virsi 359: (1–2) 6

Rukous

L Rukoilkaamme.

Jumala, sinä kutsut armossasi meitä katumuksen tielle.

Johdata meitä suremaan syntejämme.

Lahjoita Pyhän Henkesi armo, niin että paastonajan päättyessä saisimme puhtain sydämin viettää Poikasi ylösnousemuksen juhlaa.

Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden.

S Aamen.

Kehotus

L Jumala muistuttaa sanassaan, että olemme hänen edessään tomua ja tuhkaa, mutta hän myös lupaa nostaa köyhän tomusta ja kohottaa kurjan loasta.

Vapahtajamme kehottaa: »Kääntykää ja uskokaa hyvä sanoma.» Tulkaa siis ja ottakaa vastaan katumuksen merkki.

Tuhkamerkin antaminen

Seurakuntalaiset saapuvat alttarin ääreen ja polvistuvat. Tuhkamerkki tehdään seurakuntalaisen otsaan. Tuhkamerkin jakamisen aikana voi olla virsi (esim. 278) tai muuta musiikkia.

Tuhkalla merkittäessä lausutaan:

Ota vastaan katumuksen merkki.

VAIHTOEHTO B

Yhteinen rippi

Kehotussanat

Sisaret ja veljet Kristuksessa Jeesuksessa. Tämä aika muistuttaa meitä Vapahtajamme kärsimystiestä, johon mekin olemme syntimme tähden syypäät. Saamme turvautua hänen sovitustyöhönsä ja tunnustaa rikkomuksemme, lankeemuksemme ja laiminlyöntimme [yhteen ääneen] näin sanoen:

Synnintunnustus

Synnintunnustus voidaan lukea yhteen ääneen. Sen ajaksi voidaan polvistua. Synnintunnustus on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella. Synnintunnustukseen voi

sisältyä hiljaista rukousta, johon kehoitetaan esimerkiksi: Kuule myös hiljainen anteeksipyyntöni.
Synnintunnustuksena voidaan käyttää myös virttä (s. 190).

Vaihtoehtoisia synnintunnustuksia s. 184 (virsi- ja laulukirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 700–714).

Syvydestä minä huudan sinua, Herra.
Herra, kuule minun ääneni.
Tarkatkoot sinun korvasi rukoustani.
Jos sinä, Herra, pidät mielessäsi synnit,
Herra, kuka silloin kestää?
Mutta sinun on armo, sinä annat anteeksi,
että me eläisimme sinun pelossasi.
Sen tähden, Jumala,
ole minulle armollinen hyvydessäsi.
Pese minut puhtaaksi rikoksestani
ja anna lankeemukseni anteeksi.
Sinua vastaan olen rikkonut,
olen tehnyt vastoin sinun tahtoasi.
Käännä katseesi pois synneistäni
ja pyyhi minusta kaikki pahat tekoni.
Jumala, luo minuun puhdas sydän
ja uudista minut, anna vahva henki.

Synninpäästö

Synninpäästön aamen voidaan laulaa tai lausua.

Vaihtoehtoisia synninpäästöjä s. 190.

Raamatun sana vakuuttaa,
että mikään kadotustuomio ei kohtaa niitä,
jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa.
Hänen palvelijanaan julistan sinulle
synnit anteeksi
Isän ja (+) Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

16. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

17. Yhteinen esirukous

Yhteinen esirukous voidaan valmistella yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Esirukouksen sisällöstä ks. s. 8. Rukous on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella.

Tuhkakeski- ja kirkon sopii erityisesti litania (s. 221, virsi- ja laulukirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 719) tai Trishagion-rukous (s. 218, virsi- ja laulukirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 718). Yhteisiä esirukouksia s. 206 ja esirukousaiheita s. 229.

Rukouskehoitus ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua.

E Rukoilkaamme.

– rukous

S Aamen.

III Ehtoollinen

Kohdat 18–24, ks. messun kaavan kohdat 19–25 tai viikkomessun kaavan kohdat 11–17.

IV Päätös

*25. Siunaus

Siunaus voidaan myös laulaa (sävelmiä s. 427).

L [Jeesus sanoo:

»Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni,
hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä
ja seuratkoon minua».

Vahvistakoon Pyhä Henki teitä
vaeltamaan uudessa elämässä
Jumalan mielen mukaan.]

Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.

Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.

Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.

Isän ja + Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

26. Päätösmusiikki

Päätösmusiikkina voi olla virsi, kuorolaulu tai soitinmusiikkia.

Musiikin aikana voi olla ristikulkue, johon seurakunta tulee mukaan.